

Kratkočasnica.

V Febru še smo zmrzovali:
 Topel kožuh še na plečah,
 Nihče snežnih cest ni ljubil.
 Kar prikima motovilec:
 Sam medlé nam prigovarja,
 Naj uživamo spomladi.
 Al, ko vidi, da vse dirja
 V kočé, hiše, tople kraje —
 Ga nek višji duh prešine:
 Tvrde roge kvišk pomoli,
 In kot prerok Jeremija
 Te besede krepko reče:
 „Quo, quo ruitis, scelesti?
 Kam, kam vrejete, prismode?
 Al ne čutite toplote,
 Ki po vsi že zemlji diha?
 Spomlad večna vas spominja
 S svojo véljavno besedo:
 Slec'te kožuh, ki vas greje —
 Stvar je svetna, — jasno solnce,
 Božji dar, Vas naj ogreva!“
 Al drhal je ljudska slepa:
 Trepetaje mraza hud'ga
 Neče solz hvaležnih jokát'
 Mil'vaje se posmehuje.
 Clo nesramno zareži se:
 „Bog daj pamet motovilu!“

Tribus luctantibus quartus.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja 25. aprila. Žalibog! da nismo praznih kvant prerokovali, ko smo danes teden rekli, da za pirhe bi utegnili vojsko dobiti. Vojska se sicer ni še začela, al da se utegne uneti vsaki dan, je sedaj gotovo. Mi sicer nismo politikarji „ex professione“, tudi nam ni dano vediti, kaj se v skrivnih diplomatičnih hramih godi, — al iz pervega začetka, ko je ob novem letu francozki cesar Napoleon poslancu naše vlade nenadoma tisto znano grenko besedo rekel, in po tem, kar smo iz Piemonta v raznih časnikih brali, nam je bilo jasno, da sardinska vlada noče mirú, ampak da po vsaki ceni hoče vojsko in da jo Napoleon v tem cilju in koncu podpira. Silne priprave za vojsko so se na vrat na nos kmali začele na Sardinskem in na Francozkem; — vse to viditi tudi naša vlada ni mógla rok križem deržati; treba je bilo za močno armado skerbeti na Laškem. Ob teh pripravah za vojsko je zablížela marsiktera lučica mirne sprave na oblačnem političnem nebu, al kmali se je pokazalo, da je le zapeljiva veša bila; zlasti francozka vlada je tem več od mirú govorila, kolikor bolj se je za vojsko pripravljala; zadnjič je diplomacija še iznajdla kongres, kateri bi bil imel svetu res silno potrebni mir ohranili. Okoli tega kongresa se je več tednov sukala diplomacija; eden je svetoval to, drugi to; telegraf je imel noč in dan opraviti; poslanci so potovali sém ter tje, tje in sem, — al vse je bilo zastonj, edino le zato, ker Sardinci so po nasvetu cesarja Napoleona sklenili, naj veljá kar hoče, naši vladi vojsko napraviti, svetu pa se hliniti, da le Avstrija jim žuga z vojsko, oni pa delajo le priprave za brambo; le včasih se je naravnost reklo, da Sardinci ne bojo dali mirú, dokler ne bojo avstrijske oblasti pregnali iz Lombardije in Benečanskega. Naša vlada, sita dolgočasnih homatij, stoternih pretvéz in mešetarstva brez vspeha, je poslala naravnost do sardinske vlade poslanca, kateri ima od nje terjati, naj orožje iz rok položí, to je, svojo armado na tisto število zmanjša, kolikoršno je ob mirnih časih, in vse dobrovoljce naj razpusti, ki so v Sardinijo privreli. Tri dni naj odgovora čaka poslanec v Turinu; če v 3 dneh sardinska vlada odgovora ne dá, ali če odgovor ni določen, naj poslanec zapusti mesto. Ti trije dnevi so iztekli na veliko noč. Ni še znano, kaj se je odgovorilo. Da se sardinska vlada ne bo udala, je gotovo, in da jo bojo Francozje podpirali v vojski,

poterjujejo najnovejše telegrafne naznanila iz Pariza, ktere pravijo, da je cesar Napoleon že izvolil generale, kateri bojo zapovedniki za vojsko pripravljene armade; planinska armada (Lahom na pomoč namenjenih 120,000 vojakov) je razdeljena v 5 kerdel, katerih vojskovodji so Baraguay d' Hilliers, Mac Mahon, Canrobert, Niel in pa princ Napoleon; — armadi opazovavki (za kraje na Rajnu) je vodja Pelissier, — armadama v Parizu in Lionu (ako bi utegnile tu kake domače prekucije se uneti) bota zapovedovala Magnan in Castellane. Kakor v Parizu tako je tudi v Turinu na velikonočni pondeljek bil poklican deržavni zbor, da se mu bo kaj važnega povedalo; kaj bo to, ni težko uganiti. — Ker se vlade na Nemškem bojé Napoleonove ljubezni, je nemški zbor v Frankobrodu sklenil, naj se armada nemških zveznih deržav za vojsko pripravlja. Pruska vlada ima že 3 kerdele na nogah. Ker se dozdej misli, da bo, ako se vojska uname, pruska vlada pomagala naši, je nekako osupnilo vse brave telegrafno pismo iz Pariza, da „pruska vlada ni rada slišala, da se je avstrijska vlada samotež obernila do sardinske s tisto terjatvijo, o kateri smo gori govorili, in da bi to utegnulo sitnih nasledkov brez konca in kraja imeti“. Vendar bo avstrijska vlada za to upravičeno početje že odgovorila. — Kaj pa se sliši od Angležev v sedanjih zadregah? Ministerstva predsednik je rekel, čeravno ne zagovarja tistih zvez, ki jih avstrijska vlada ima z mnogimi laškimi vladarji, ker so več nepokoja kot pokoja delale, mora vendar reči, da so zveze postavne; angleška vlada se ne bo vtikala v vojsko, pa bo za vojsko pripravljena; da bi se jadranskega teržaškega morja kak drug gospodar polastil, ne bo terpela. S temi besedami se veže tudi novica iz Londona, da pridejo angleške vojne ladije na jadransko morje, varovat avstrijsko primorje. — To so važniše novice poslednjih dni. Kaj nam bo prinesel prihodnji teden, sam Bog vé.

— C. kr. ministerstvo je izreklo, da mestni vradniki in njih svojci, ako imajo mestne gosposke politične opravila, dalje vojaški vradniki in c. k. dosluženi oficirji, potem njih služabniki in svojci, na Ogerskem in v njegovih nekdanjih kronovinah pa tudi tisti vradniki in služabniki z njihovimi svojci ne bodo več plačevali nadavkov k dohodnini od sovjih letnin ali doslužnin, kateri sicer dohodnini niso podverženi, pač pa ondi obstoječi osebni pridobnini.

— Vodstvo vojaškega lekarstva je dalo na znanje, da jemlje magistre lekarstva v zapis, kateri bodo dobili službo v armadi, če bo treba.

— C. k. ministerstvo je ukazalo, da so štempeljnu podveržene prošnje za dovoljenje, da bi se cerkvene zemljiša po dražbi v najem (štant) dale, „ker je sploh dolžnost, za take dovoljenja prositi“.

— Presvitli cesar so, kakor je v „D. A. Ztg.“ brati, odbornikom českih plemenitašev odgovorili: „Zahvalim se Vam, Gospodje, za ta novi dokaz Vaše udanosti v času, ko vidim, da sem prisiljen, ošabnosti z mečem nasproti stopiti“.

— Da se tožbam zavoljo slabéga stanja šol na kmetih v okom pride, je bilo šolskim vodjem naročeno, vse, kar bi bilo pri šolah popraviti ali napraviti, brez odloga okrajnemu uredu naznaniti; okrajni šolski ogledniki imajo tudi v svojih naznanilih o pregledovanju šol povedati, kakošne so šolske poslopja, da je mogoče, jih, če je treba, o pravem času popraviti.

— Burjava (Nordlicht), ktero ste tudi v Ljubljani vidili, je ravno tisti večer tudi na Dunaji bila. Učeni pravijo, da se bo kmali še enkrat pokazala. Tudi iz Prage in družih mest pišejo, da je bila ondi tisti dan. („Novice“ bodo v prihodnjem listu kaj več o burjavi povedale).

— Sliši se, da se bodo učenci zdravništva v 5. letu v dunajski akademiji za vojaške zdravnike, če bo treba,

v armado kot višji zdravniki poslali; še le po končani vojski se bodo mogli predpisanim preskušnjam za doktorstvo podvreči. Tudi se sliši, da bodo 30 duhovnov v vojaške bolnišnice vzeli in da bodo dobivali plačo nadlajtnantovo.

Iz Reke. Tukajšna kupčijska odbornica je poslala te dni odbornike na Dunaj, da bi slavnima ministertvoma dnarstva in kupčijstva povedali, kako slabo se godi domačemu brodnistvu, in naročeno jim je, narodno banko prositi, naj bi za onih 300,000 gold. nov. dn., ktere je reški kupčijski zbornici posodila in bi jih ta imela konec tega leta nazaj plačati, še do 31. decembra 1861 upa in še 200,000 gold. za izdelovavce ladij posodi, kteri se bodo tudi konec leta 1861 vernili.

Iz Lombardo-Beneškega. Iz Verone. Telegraf naznanja, da je od 24. t. m. na lombardo-beneški železnici za nekoliko dni vsa vožnja blaga in ljudi vstavljena.

— Iz Milana. General-governer nadvojvoda Maks bo te dni naše mesto zapustil; v mestu je od dné do dné bolj prazno in tiho; kdor more, beži, ker strah je zmirom večji, da bi se utegnil boj vsako uro začeti. — Tako piše „Triest. Ztg.“

Iz Horvaškega. Iz Zagreba. Ban Jelačić je, kakor „Agr. Ztg.“ piše, kar njegovo zdravje tiče, od dné do dné slabej. Bati se je za njegovo življenje.

Iz Galicije. Ozimina prav dobro kaže; kako bo pa z jarim žitom, se ne dá nič gotovega reči. Kerme za živino je začelo pa že zlo primanjkovati.

— Ljudje, kteri prihajajo iz Rusije, pripovedujejo, da se zbera na izhodni meji Galicije ruska armada, pa tudi na pruski meji se kopičijo Rusi. V notranjih deželah Rusije pa ni nič viditi ne slišati, da bi se kaj pripravljali; ne izberajo ne novincov in ne izpisujejo dražb za živež armade. Ako je pa sploh res, da Rus svojo armado na kakem kraju zbera, je to gotovo zavoljo tega, ker vé, da ima v današnjih homatijah tudi kaj govoriti.

Iz Erdeljskega. Iz Sibina. „Siebenbürger Bothe“ piše, da so leta 1858 na Erdeljskem ustrelili 123 medvedov in 834 volkov. Tali je bilo 4389 gold.

Iz Rusije. Na meji Besarabije se ima ruska četa pod generalom Lüders-om zbrati. Tako piše „Journ. de Constantinop.“

— Veliki knez Konstantin ima namen, sveto mesto Jeruzalem obiskat iti; z njim gré nek gerški kralj Oton.

Iz Černe gore. Knežinja Darinka je, kakor časniki pripovedujejo, od francozke cesarice kot bótne hčerke kneza Danila v dar prejela sreberno zibko okinčano z zlato krono.

— Starostnika Radovičić in Vukotić sta šla čez Terst in Dunaj v Beli grad, v imenu kneza Danila serbskemu knezu Milošu srečo vošit, da je vlado Srbije prevzel.

— Knez Danilo je poslal nek poslanca v Carigrad, da bi rekel Černogorcom, naj se vernejo v svojo domovino, ker bo Črna gora posihmal potrebovala njih krepkih pestí. Je pa Černogorcov blizo 3000 v Carigradu.

— Mladi Štefan Radonić je izročil francozkemu konsulu v Terstu černogorski „križ za svobodnost“.

Iz Nemškega. Iz Berolina. Zlo se govori, da se je zveznem državam že vediti dalo, da bo, ako bo treba, pruski kraljevič vladnik višji poveljnik nemške zvezne armade, vojvoda Koburg-Gotaški pa njegov namestnik.

Iz Italije. Iz Sardinskega. V Turinu je bilo že mnogim fajmoštrom naznanjeno, naj bodo pripravljani, svoje cerkve zapustiti, da se bodo vojaki v njih nastanili. — Železnico do gore Cenis delajo kar morejo, da jo bodo pred dodelali.

— „Staffetta“ piše, da je sardinska vlada uka-

zala soseskomo ob velikem jezeru (lago maggiore), naj se ne zoperstavljajo Avstrijancom, če pridejo, in plačajo naj jim, če bi od njih kaj terjati utegnili, ker jim bo sardinska vlada vse povernila.

— Vojska, vojska! in družega nič ni slišati in ljudje imajo prav, ker tako, kakor je, zdaj ne more veliko dni več terpeti. Prostovoljci vrejo iz vseh krajev v Turin; 17. aprila jih je prišlo kakih 500 iz Toskane, 18. so jih pričakovali 400 iz Rimskega. V Turinu le čakajo, kaj bo Massimo d'Azeglio, ki je bil v Pariz in London poslan, opravil. Nihče pa ne misli, da je mogoče mir ohraniti. Piemonteška armada šteje 193,000 vojakov s prostovoljci vred; pa manjka ji konj, in komaj 20 baterij ima za vojsko pripravnih. — Časnik „Armonia“ pravi, da že priprave delajo za osvečavo turinskega mesta, s katero hočejo Francoze slovesno sprejeti. Nekteri so stavili: Kdo bo pred v Turinu, ali Avstrijanci ali Francozi?

— Iz Napolitanskega. Kralj je tako zlo oslabil, da se sme vsaki dan pričakovati, da bo telegraf njegovo smert oznanil.

Iz Francozkega. Iz Pariza. V mnogih časnikih je bilo že tolikrat govorjenje, da je sin francozkega cesarja gluhonem; v mnogih časnikih pa je rečeno, da to ni res. Zdaj pa nekdo v „K. Z.“ za gotovo terdi, da tri leta stari sin Napoleona III. ni ne gluhonem ne sicer kaj pokvarjen.

— V drugi seji konferencije zastran Moldave in Valahije so spoznale vse vlade kneza Kuza za gospodarja, samo Avstrija in Turčija se niste izrekle. Angleška vlada je priporočila turški, naj ga spozná in poterdi, in misliti je, da se avstrijska ne bo vstavljala.

Iz Angležkega. Kakor je časnik „Times“ pisal, je imel državni zbor veliko saboto razpušen biti, in vlada je imela ta dan nove volitve za državni zbor izpisati.

— „Times“ piše, da je bilo sklenjeno, berž berž angleške posadke v medzemeljskem in jadranskem morju pomnožiti in da pride zavoljo tega berž ko ne več 2. batalijonov od regimentov iz Indije. Tudi kompanije inženirjev so dobile neki povelje, na otok Malta iti.

— Zanimivo bi utegnulo biti, zvediti, kako močni so Angleži in Francozi na morju, zlasti pa za koliko je zrastle francozko mornarstvo od l. 1852. Imajo 1. parnih linijskih ladij: Angleži 29, Francozi tudi 29; tesejo jih Angleži 21, Francozi 11; fregat imajo Angleži 26 že stesanih, 8 v delu, Francozi 34 že stesanih, 1 v delu. Francozi tešejo 4 z železom okovane ladije, vsako s 36 težkimi kanonami. Moč teh parnih ladij se je cenila 1852 na Francozkem za 27,240, na Angležkem za 44,852 konj; od tega časa se je v obeh deželah enako pomnožila; 2. ladij z jadri, in sicer linijskih imajo Angleži 35, Francozi 10; fregat: Angleži 70, Francozje 32. Vseh ladij z jadri skup imajo Angleži 296, Francozi pa 144.

Iz Moldave in Valahije. Iz Bukaresta. Omenili smo že, da je policija izsledila naklep zoper življenje kneza Kuza. Našla je namreč v gostivnici nekega Poljaka več bomb, ktere pa še niso bile napolnjene. Neki Lah, ktereja je policija vjela, je vse razodel zastran zarote. Zarotniki so imeli mnogo dnarjev, in misliti se dá, da je imela ta zarota tudi v višjih stanovih deležnike. Ljudje se zlo spogledujejo nad tem in bolj ko sicer obžaljujejo, da potenjeje kneza Kuza tako dolgo ne pride.

Iz Afrike. Iz Hartuma. Časniki pišejo, da je misijonski vertnar v Hartumu umerl. Misijonstvo želi, da bi prišlo dobrih zidarjev, mizarjev, vertnarjev v Hartum, vendar morajo z vsem zadovoljni biti in saj najmenj štiri leta brez plačila služiti.